

ca viață (2000); *Câteva crochiuri și evocări* (2000); *Mai avem un viitor ? România la început de mileniu* (2001); *Locuri comune* (2004); *Clipa și timpul* (2005); *Despre toate și ceva în plus. De vorbă cu Leonid Dragomir* (2005; ed. II, 2006). A tradus din Jean-Jacques Rousseau (*Visările unui hoinar singuratic*, 1969) și din Jean-Paul Sartre (*Teatru*, 1969). A fost distins cu premii ale Uniunii Scriitorilor din România (1978, 1998).

VASICI UNGUREANU, PAVEL

(18 aprilie 1806, **Timișoara** – 3 iulie 1881, Timișoara), medic și scriitor

Membru titular – 2 iulie 1879

(**membru corespondent – 7 septembrie 1871**)

Discurs de recepție: *Despre vegetarianism* (28 martie 1880)

După studii primare și secundare la **Timișoara**, Seghedin și Oradea, a urmat Facultatea de Medicină din Pesta (1827–1832), fiind unul din primii medici din Transilvania. În 1832 a devenit doctor în medicină cu teza *De Peste Orientali*, publicată în limba română sub titlul *Cuvântarea încununătoare mediciască despre ciurma răsăritului* (1832). Între 1836 și 1850 a fost director al carantinei de la Timiș, lângă Brașov, funcție care i-a înlesnit, în 1848, sprijinirea revoluționarilor munteni și moldoveni care se refugiaseră în Transilvania. Ales deputat în Dietă, s-a stabilit la Sibiu, apoi la Cluj, până în 1869, când s-a retras la **Timișoara**. A desfășurat o intensă activitate pedagogică, contribuind, în calitate de referent școlar și sanitar, apoi de consilier al școlilor ortodoxe, la ridicarea nivelului de predare în școlile române din Ardeal. În sprijinul învățământului, a publicat numeroase articole în „Amicul școalei” (1860–1865) și a editat cea dintâi revistă de medicină din Transilvania, „Higiena și Școala” (1876–1880).

A fost medic practician și unul dintre cei mai de seamă scriitori din epoca de început a literaturii medicale românești. Ca student, a tipărit o prelucrare după cursul de antropologie al prof. Schordann Zsigmond, intitulată *Antropologia sau scurtă cunoștință despre om și despre însușirile sale* (1830); în 1831 a publicat *Dietetica sau învățătura de a păstra întreaga sănătate*. În 1844 a tipărit la Brașov traducerea lucrării *Macrobioțica sau măiestria de a lungi viața* a prof. Christoph W. Hufeland din Berlin, în care nu s-a mărginit să facă o simplă traducere, ci a comentat textul, completându-l cu fapte din propria-i experiență de medic; a oferit date și statistici asupra longevității românilor bănățeni, a legat longevitatea de noxele întâlnite în specificul de muncă al unor profesii (tăbăcari, zidari, tipografi), a combătut exagerările hidroterapieii, așa cum era practică în epocă, a făcut propagandă pentru vaccinarea antivariolică. A colaborat la unele publicații ale vremii: „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, „Telegraful român”, al cărui redactor a fost între 1853 și 1856, publicând atât articole privitoare la popularizarea cunoștințelor medicale, cât și a științelor naturii, fiind între primii transilvăneni care au propovăduit darwinismul. În tradiția Școlii Ardelene s-a preocupat și de problemele limbii literare, pronunțându-se împotriva exagerărilor latiniste. Până la Revoluția de la 1848 a fost unul dintre cei mai activi prozatori români, scriind meditații și poeme în proză, schițe și povestiri, moralizatoare și satirice, alegorii, aforisme, nuvela *Ruja* (1845) fiind considerată prima nuvelă cu subiect din lumea satului din literatura din Transilvania. Din 1842 a fost Membru al Societății Literare (1842) și al Societății de Medici și Naturaliști din Iași (1843).